

Основні світові тенденції розвитку інформаційного суспільства.

Загальносвітовою тенденцією є трансформація індустріального суспільства до постіндустріального, яка відбувається в умовах посилення глобалізаційних процесів, зростання сфери послуг і нематеріального виробництва, впливу ІКТ на процеси розвитку науково-технічного прогресу, у тому числі масштабного, глибинного й динамічного проникнення ІТ в усі сфери життєдіяльності особи, суспільства, суб'єктів господарювання й держави.

Ці процеси відбуваються в умовах збільшення рівня невизначеності й непередбачуваності розвитку суспільно-політичних відносин, кількості й масштабів загроз суспільству, громадянам і державі, у тому числі обумовлених впливом ІТ. З іншого боку, завдяки ІТ у людства з'явилися принципово нові можливості для вирішення проблем, здійснення комунікацій, створення сприятливих умов для розвитку особистості, суспільства й бізнесу.

Коректне врахування впливу комплексу цих різнобічних факторів, а також особливостей стану й розвитку країни потребує окремої державної політики щодо розвитку інформаційного суспільства й суспільства знань, інформатизації, що потребує об'єднання зусиль держави, бізнесу, громадських і міжнародних організацій, запровадження нових принципів їх взаємодії, насамперед принципів партнерства й рівності, відкритості й прозорості. Тому для більшості країн розвиток інформаційного суспільства є одним з найважливіших національних пріоритетів, реалізації якого відповідає окрема державна політика. Інформаційно-комунікаційним технологіям відводиться роль необхідного інструменту соціально-економічного прогресу, одного з ключових чинників інноваційного розвитку економіки.

При цьому – як окрему тенденцію – фахівці виділяють посилення організуючої й координуючої ролі держави в процесах розбудови інформаційного суспільства та інформатизації, а з іншого боку – підвищення активності громадян і бізнесу в процесах формування й реалізації державної політики, контроль за діяльністю органів влади, у тому числі шляхом використання сучасних ІТ. Державна політика в цій сфері має базуватися на раціональному застосуванні засобів державного урядування й саморозвитку або самоорганізації, співвідношення між якими є динамічним і залежним від конкретних умов розвитку країни в часі.

Міжнародний досвід, зокрема європейська політика «Цифровий порядок денний для Європи до 2020 року», показує, що високі цифрові технології вже стали рушійною силою соціально-економічного розвитку, відновлення економіки багатьох країн і закладають засади для сталого розвитку в

майбутньому.

Розбудова інформаційного суспільства й розвиток інформатизації дадуть змогу найбільш ефективно і в стислі терміни:

- підвищити національну конкурентоспроможність за рахунок розвитку людського потенціалу – насамперед у високоінтелектуальних сферах праці;

- підвищити якість життя громадян за рахунок економічного зростання, надання рівного якісного доступу до інформації, освіти, послуг закладів охорони здоров'я й адміністративних послуг органів державної влади й місцевого самоврядування, створення нових робочих місць і розширення можливостей щодо працевлаштування населення, підвищення соціального захисту вразливих верств населення (зокрема людей, що потребують соціальної допомоги й реабілітації);

- сприяти становленню відкритого демократичного суспільства, яке гарантуватиме дотримання конституційних прав громадян щодо участі в суспільному житті, прийнятті відповідних рішень органами державної влади й органами місцевого самоврядування.

Ефективне й обґрунтоване формування, подальша реалізація державної політики з розвитку інформаційного суспільства й інформатизації передбачають виявлення і врахування тенденцій розвитку, максимальне використання позитивних факторів і мінімізацію дії негативних факторів. Тому оцінка поточного стану й умов розвитку інформаційного суспільства в Україні є вкрай необхідним і важливим етапом у підготовці й прийнятті відповідних політико-адміністративних рішень, є невід'ємною складовою щорічних доповідей про стан розвитку інформаційного суспільства й інформатизації, починаючи з 1998 р. *(Доповідь про стан інформатизації та розвиток інформаційного суспільства в Україні за 2012 р. (проект) // Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України (<http://www.dknii.gov.ua>)).*